

ismerkedni a véleménynyilvánításhoz okvetlenül szükséges kellékekkel; de mit szóljunk azok bizalmatlanságára vonatkozólag, a kik tudják, ismerik a tervbe vett dolog, intézményét tendenciáját s mégis oly előítéletekkel táplálkoznak, a mely sem a dolog lényegének, de talán saját meggyőződésüknek sem felel meg.

E téren oly talánnyal állunk szemben, a melynek megfejtését hiába keressük; ez egy bevett rossz szokása a társadalomnak, a mely ellen küzdeni kell. Hiszen hova jutunk, ha minden tervet, eszmét elítélünk már keresztülvitele előtt?

Bárhová tekintünk is, ez irányzat tal mindenhol találkozunk. Nincs kivétel semmi tekintetben sem. S valljuk meg őszintén, ez az irány úgy társadalmilag, mint közgazdaságilag káros.

A bizalmatlanságnak egyik folytatóságos kiegészítő része a reménytelenség, már pedig hol remény nincs, ott megszűnik minden; remény híjával nemcsak a létesítendő dolgok dőlnek dugába, de már a meglévő intézmények is súlyedésnek, elpusztulásnak vannak kitéve.

Nézzük csak, hogy mi minden irányban viseltetünk bizalmatlansággal.

Itt van első sorban a lét kérdés. Az emberi lét fentartását különféle módon véljük elérhetőnek. Az iparos, kereskedői, orvosi, jogi, katonai pályák mind arra hivatottak, hogy bizonyos célt elérjenek, de e mellett a fő cél az, hogy az azzal foglalkozóknak létét, létük fentartásának lehetőségét megadják. És mit tapasztalunk? Azt, hogy a felsorolt életpályák mindegyike iránt bizalmatlansággal viseltetik a társadalom kisebb-nagyobb arányokban.

Az ipari pályákra csak azok kerülnek, csak azok a szülők adják gyermekeiket az ipari pályára, a kik az iskoláztatást nem bírják, a kiknek nincs megadva a lehetőség arra, hogy gyermekeiket felsőbb iskolába küldjék. A földművesek nagy része és az iparos osztály is csemetéit iparosnak neveltetik;

de e pálya iránt már elejétől fogva bizalmatlansággal viseltetik, nem bízik abban, hogy ez a pálya gyermekeinek lét-fentartását lehetővé fogja tenni. A vagyonosabb, tehetősebb osztály pedig a világegyetért sem adná gyermekét az ipari pályára, mert a mellett, hogy gyermekeinek jövőbeli egzisztenciáját nem látja biztosítva, az ipari pályát magára nézve még lealacsonyítónak is tartja; nem tudná elviselni azt, hogy az ő gyermeke közönséges iparos legyen.

Pedig mily óriási a tévedésük. Nem tudunk elképzelni szebb, nemesebb pályát, mint az iparosét. Hogy ez manapság csak tengeti létét, annak csak egyedül a társadalom, a társadalom előítélete e pályával szemben az oka.

Folyton halljuk a fel-felujuló panaszokat, hogy a külfölddel szemben a magyar ipar nem tudja a szükséges versenyt kiállani. S ha valamire szükségünk van, azt külföldről kell importálnunk, mert a belföldön nem tudjuk azt megszerezni, legalább nem oly jó minőségben és olcsón, mint a külföldön. Miért? Mert a magyar társadalom a magyar iparral szemben nem viseltetik bizalommal. Az ipari pályára csak a szegényebb sorsú gyermekek kerülnek, a kik idővel önállóvá válva, nem képesek üzletükbe a kellő tőkét befektetni; s ha tehetségük volna ahhoz, hogy jót és nemest produkáljanak, nincs meg hozzá a mód, hogy nemes és jó terveiket keresztül vigyék. Tehetségük paragon hever s vérző szívvel kénytelennek nézni, hogy a külföldi termékek által túl lesznek licitálva és a verseny az ő yereségükkel végződik. Mi minden másképp lenne akkor, ha a társadalom belátná azt, hogy az ipari pálya nem lealacsonyító és a tehetősebbek a magyar ipar javára, annak érdekében minden lehetőt megtennének. Nem kell ehhez egyéb, mint bizalom a magyar ipar iránt.

Épp így állunk a kereskedői pályával szemben is. Az előkelőbbek dehogy szánják magukat arra, hogy gyermekeiket kereskedelmi pályára adják. Né-
zük csak meg a külföldet és vegyünk róla példát. Széjjel kell csak néznünk hazánk határain túl s rögtön szemünkbe ötlök az a nagy különbség, a mi a magyar és külföldi kereskedelem között van.

Persze, ott a társadalom egészen másként gondolkodik, mint nálunk. Egy nemzet életrealitásáról csak a kereskedelem és ipar tesz tanúságot. És a hol e kettő virágzik, ott a nemzet jóléte magas színvonalon áll. De hát miért is húzódozunk olyannyira e pályáktól? Hiszen ezek adják meg a nemzetnek a kellő lüktető erőt és a mellett, hogy nemzetgazdaságilag igen fontos e két pálya, az azzal foglalkozóknak is a legkönnyebb megélhetést biztosítják és általuk leghamarább jutnak abba a helyzetbe, hogy önmagukat eltartsák. A magasabb kereskedői képesítéshez szintén évekig tartó iskoláztatás kell ugyan, de még ha kereskedelmi akadémiát végeznek is, sokkal hamarabb lesznek kész, végzett emberek, mint azok, a kik esetleg egyetemi tanulmányokkal foglalkoznak. E két említett pályának az a rendkívüli előnye is van, hogy megnyitják, az egész világot. A kereskedő is, az iparos is, mindenütt otthonosan érezheti magát, nem úgy, mint az orvos, ügyvéd, tanár, hivatalnok stb., a ki az ország határain túl nem érvényesítheti kellőképpen tudását, mert diplomája csak Magyarország területén számít.

Nagyon jól teszik tehát azok, a kik gyermekeiknek pályát választanak, ha nem viseltetnek bizalmatlansággal az ipari és kereskedelmi pályákkal szemben, hanem sok keresés helyett egyenesen e pályák valamelyikére adják gyermekeiket.

Nem kevesebb bizalmatlanságot látunk az orvos, jogi stb. oly pályákkal szemben, a melyeknél már magasabb iskoláztatás szükséges. És különös, itt nem azon értelemben nyilvánul a bizalmatlanság, mint a főntebb elősorolt esetben, hanem úgy, hogy a gyermekek majd nem bírják ki a tulságos szellemi megerőltetést.

Pedig éppen e pályáknál volnának

A TISZAVIDÉK TÁRCZÁJA.

ÜNNEPNAPON!

Fellengő vágyam vedd ma szárnyaidra,
Dalos pacsirta, Isten madara!
Neked a kék ég boltozatja nyitva,
Előtted nincsen ködtakarta titka,
Vidd lelkemet hát fel, utaira,
S mig szárnyad ivén ringatózva rezzen,
Feltámadásról dalt zengedezzen.
És kék hullám légen uszva át,
Tőled tanulja ézengő dalát:
Dalos pacsirta Isten madara!

Készítsd a földet a feltámadásra
Virágszóró, rügybontó kikelet.
Téid a szívnek első dobbanása,
Ki a tavasznak lelkét leheled
Fűhetücskéi a teleirt rétnek
Sűrű sorokban mind téged dicsérnek,
Reád mosolyog a bimbóhasadás:
Te vagy az élet, a feltámadás,
Virágszóró, rügybontó kikelet!

Szüzen rengő keblét a tiszta égnék
Túltölti boldog édes érzelem;

Kicsorduló csepp nyitja keblét meg
S harmathullása rebegő szemének
Gyöngyökben ül meg szirmon, levelen.
Minden harmatcsepp az ég tükre itt lenn,
Bennök nézi magát a boldog Isten,
Kinek kezében élet és halál
S kit szárnyaló lelkem, ha feltalál:
Túltölti boldog édes érzelem.

Hozzád repüljön szárnyain a dal ma,
Égnek, földnek királya, Istenünk,
Kinek halál felett győző hatalma,
Feltámadást teremtő diadalma
Kikeletet virágozz fel nekünk.
Mit csak szívéből a föld kisugároz,
Mind feltörekszik trónod zsámolyához.
Szin, illat, hang, fény — mind ösz-

(hangba lép.)
S kórusban zengi hymnusát feléd:
Égnek, földnek Királya, Istenünk!

Szavay Gyula.

Idegés fiatal emberekről.

Érdekes arcú, csillogó szemű, fiatal barátaim, tudják-e Önök, hogy Hymen rózsalánczának összefűzésében legtöbbször az orvosoké a döntő szó? Önök mosolyognak és mégis úgy van. Aesculap, az orvosok hitre-

gebeli patronusa, nagy konkurencziát csinál a szegény kis Amornak, sőt mi több az ő vetoja nagyon megcsorbítja a szárnyas kis Isten hatalmát.

A lelkiismeretes hazai orvos ugyais nemcsak addig kíséri figyelemmel a leendő férjeket, míg azok átesnek a különféle gyermekbajokon, hanem akkor is, mikor eljön az idő, hogy élettársat válaszanak maguknak. S a hol a gondos szülők igazán szívükön viselik gyermekeik boldogságát, ott a házi orvos placet-je adja meg igazán a szívbeli frigy végleges szentesítését.

Ilyen alkalommal az orvosi kérdéseknek egész sorozata szokott szőnyegre kerülni. Nem akarjuk ezeket egyenként megvitatni, csakis egyikről kívánjuk nézetünket kifejteni és ez az a fontos kérdés: Házasodhatik-e a fiatal ember?

A milyen mindennapos ez a kérdés, épp oly nehéz reá megadni a helyes választ. Mert az éppenséggel nem áll, hogy az ideges férfiakra valóságos áldás a házasodás és hogy a házas élet gyors és biztos gyógyulást hoz. Egész más szempontok jönnek ilyenkor tekintetbe. A házas élet jó vagy rossz hatása első sorban is a fiatal ember idegbajának nagyságától függ.

Az a fiatal ember, a kinek idegessége csak egyszerű fejfájásban, muló szédülésben és rossz alvásba nyilvánul, ha különben erős a fizikuma, bátran házasodhatik. Az

aránylag helyén a fentebb előhozott indokok. Épp e pályáknál kellene szem előtt tartani a megélhetés kérdését. Mennyi, de mennyi, kitűnő tehetségű egyén van Magyarországon, a kik diplomájukat becsülettel szerezték s a kiknek tehetsége kihasználatlanul hever, mert nincs alkalmuk ahhoz, hogy tehetségüket, tudásukat érvényesítsék! Kérdeznék meg ezeket az illetőket, a kik tudományos pályára készülnek, hogy mi véleményük van e pályákról, azok majd megmondanák, hogy diplomával a zsebben manapság nem igen lehet megélni s a szerencsének kiváló kegyeletje kell hogy legyen, a ki zöld ágra tud vergődni. Tul van zsufolva már a tudományos pálya s a valamire való helyek már évekkal ezelőtt le lettek foglalva előre.

Beismerjük, hogy az emberi társadalomban előfordulnak az oly esetek, a midőn a bizalomnak épp úgy mint a bizalmatlanságnak helye van. De azt el kell, hogy ismerje minden józanul gondolkodó egyén, hogy az ok nélküli előítéletek nem mindig vannak helyén.

A fő az, hogy nem szabad elhamarkodva itélnünk, cselekednünk, mert ennek csakis az általánosság s így önmagunk valljuk kárát.

Tegyünk mindent megfontolva, mielőtt teszünk valamit, gondoljuk meg jól annak horderejét, s mintsem egy elhibázott lépést tegyünk, forduljunk inkább tanácsért olyanokhoz, a kik a tervezett dolgot gyakorlatilag, szakszerűen megtudják itélni s a tapasztalásból merítették azt a tudást, melyet ítéletük megalkotásához felhasználtak.

Kajtár Ilka elítelve.

Végre el érte az igazságszolgáltatás sujtó keze őt is, mint annyi más bűnöst. S a végzet úgy rendelkezte, hogy a szivtelen asszonyt ép akkor érje utól az igazságszolgáltatás sujtó keze, a mikor a gyilkos kényelemmel ülhetne be azok

idegességével együtt járó kedélybeli zavarok nem vernek nagyobb hullámokat a családi élet csendes kikötőjében. M-rt igaz ugyan, hogy csekély foku idegességben szenvedő férfiak többnyire haragosak, szeszélyesek, ingerlékenyek, az egyik pillanatban örülnek, nevetnek és kacagnak, a másikban busulnak, leverték és kedvetlenek, de másrészt javukra kell írni azt, hogy többnyire éles eszűek, gyors gondolkozásúak, sőt gyakran elmészek is. Az ilyen férfiaknak felette finom és előkelő az izlésük. Mindezek a tulajdonságok pedig a házasság életet kellemessé teszik.

Egészen más elbírálás alá esik azoknak a házassaludó fiatal embereknek idegessége, kiknél ez a baj súlyosabb alakban jelentkezik. Vannak köztük olyanok, kiknél a mindennapi a főfájás, a szédülés, álmatlanság, rossz az étvágyuk, szívdobogás gyötri őket, sőt időnként el is ájulnak. Kedélyhanyagulatuk egyre változik mint a Kalidoszkop képei, mert örvendenek, nevetnek és kacagnak, majd ismét kétségbe esnek és leverték. Az ilyen természetűek. Ha valami megtetszik nekik, azt mindjárt birni akarják, ha valami ellenszenvet nekik, azt mindjárt meggyűlölik; szóval a szélsőségek között hullámzik kedélyük. Hirtelen fellobbanó érzésükben mindeure képesek, csak egyre nem: a lemondásra.

örökébe, kiket oly vadállati kegyetlenséggel gyilkolt le.

Három mostoha gyermekének meggyilkolásának vádjával állt utóbb a törvényszék előtt, mely alkalommal bizonyítékok hiányában fel kellett őt menteni a törvényszéknek. A vádlevelek úgy tartalmazták akkor, hogy a kisebb két mostoha gyermekét megfojtotta, míg a legidősebb mostoha gyermekét a 20 éves Sándort, vasvillával szurta agyon.

S most, alig pár év után ismét gyilkosság vádjával állt bírói előtt Kajtár Ilka; férjének Keller Sándornak, arzenméréggel történt meggyilkolásával vádolva. A gonosz asszony most is konokul tagadja tettét, de arczáról látszott, hogy ő a bűnös s csak kihalt szívére engedte meg neki a konok tagadást. De ez most nem használt, mert a terhelő vallomások alapján bírói ki-mondták rá a bűnöst.

A tárgyalás lefolyásáról a következő tudósítást vettük:

Reggeli kilencz órakor kezdte meg a törvényszék Keller Sándorné szül. Kajtár Ilona bűnügyében a végtárgyalást Konradshaim Oszkár báró elnöklété alatt. Bírák voltak mellette: Winckler István dr. és Lefkóvits Adolf dr. Ügyész: Mikovich Lajos dr. kir. alügyész, védő: Szarka Mihály dr. Jegyző: Fischer Frigyes

A végtárgyalási terem színültig megtelt előkelő közönséggel, különösen hölgyekkel, a kik izgatottan várták a meglepő fejleményeket. Sokan kiiszorultak a folyósókra s hiába is várták a bebocsátást mert csak jeggyel engedték be a közönséget.

Elnök a tárgyalás megnyitása után fölolvassa a gyilkossági bűnügy egész történetét az ügyészi vádlevelet, mely gyilkosság büntetvével vádolja Kajtár Ionát. A vádlott egy igen csinos szép asszony. Fekete ruhában; fekete fejkötővel; mozdulatlanul ül a vádlottak padján.

Először Keller János panaszost a meggyilkolt bátyját hallgatják ki, a kit mindig bántott a családpusztítás és gyanakodott az asszonyra. Ő úgy tudja hogy Kajtár Ilona jó élt a férjével.

Az ilyen fiatal emberből, ha férj lesz, ez már sokkal kellemetlenebb, mint azt hinnők. Örökösen zaklatja az ilyen férj változó hangulatával feleségét, niucsen megelégedve sorával, boldogtalan. Ismerek sok oly feleséget, a ki azt hiszi, hogy ideges férje egyszerűen csak makarcságból, daczból köti egyik vagy másik kérdéshez családi életének boldogságát és nyugalomát. Ez nagy tévedés. Az ilyen férfi inkább szerencsétlen, mint rossz. Sokszor ő maga belátja, hogy helytelenül cselekszik és gondolkozik. Küzd is, hogy legyőzze magát, de az idegesség, erősebb esze, jobb belátásánál. Az ilyen házasság csak akkor fordulhat jóra, ha sikerül a férjt kigyógyítani idegességéből. Vagy pedig, ha a feleségben van annyi türelem és odadás, önzetlen szeretet és ragaszkodás, hogy férje jó tulajdonságai kedvéért elviseli ideges szeszélyeit. De ha ő maga is hajlik erre a bajra, úgy pokollá válik a frigy, melyet menyországban kötöttek.

Van azután az idegességnek egy oly mértéke, mely a fiatal embert teljesen kizárja a házassaludók sorából, mikor ideggörcsökben szenved, legcsekélyebb izgalomra siró és nevető görcsök jelentkeznek nála s már nem tud önállóan gondolkozni, hanem az ész munkája egy beteges kényszertől függ nála. Az ilyen idegbajosok nemcsak a kedélyélet szélsőségeinek rabjai; de ennél is rosszabb a beteges vágyak és legyőzhetlen

Elnök: Keller Sándornak gyerekei miatt Kajtár Ilkával volt-e csetepaté?

Panaszos: A Sándor fiút tudom, hogy nem szerette.

Elnök: Ez az a fiu, a kit meggyilkolva találtak az udvaron. Szerették az öreg Kellert?

Panaszos: Még halála után sem mondtak rá rosszat.

Elnök: Viktor még él a gyerekek közül. És a többi; György, János, Erzsébet?

Panaszos: Azokat én tartom otthon.

Winckler bíró: Nem volt Keller halálra száruva?

Panaszos: Sohasem mondta.

Winckler: A vádlott asszony, milyen természetű?

Panaszos: Ezt nem tudtam kitapasztalni.

Winckler: Szeretője volt-e az asszonynak?

Panaszos: Nem volt.

Winckler: Bántotta-e Keller a feleségét?

Panaszos: Sohasem.

Mikovich alügyész: Panaszkodott-e Keller az orvosokra vagy a doktorokra?

Panaszos Csak a fejét fájlalta.

Védő Nem haragszik maga a vádlottra, ha jódta azt, hogy ő ölte volna meg a 3 mostoha fiut.

Panaszos Nem haragszom.

Védő Keller Sándor mit gondolt ki a gyermekeinek gyilkosa?

Panaszos Az asszonyra nem gyanakodott. Mikor azt mondták a Sándornak, hogy mért nem nősül meg másodszor is, ő azt felelte „Mért ölelném meg a gyermekeimet!”

(A vádlott kihallgatása.)

Kajtár Ilona (Keller Sándorné) 36 éves román. kath. özvegy, 3 gyermeke, kis vagyona van, büntetve nem volt.

Elnök Mikor ment férjhez?

Vádlott 1882 ben.

Elnök Hány gyermeket talált Kellernél?

Vádlott Erzsébet, Zsófi, Sándor, Viktor.

Elnök Másfél év múlva meghalt Erzsébet, két év múlva Zsófia, 11 év múlva Sándor. Ezt maga nagyon jól tudja, mert magát helyezték vád alá a Zsófi megfojtása és Sándor leszurása miatt — Ismeri a tizparancsolatot?

Vádlott Igen.

Elnök Volt-e maguk közt csetepaté?

Vádlott Nagyon ritkán.

Elnök Mikor a gyermekek meghaltak, nem gyanakodott a férje magára?

Vádlott Nem szólt semmit. Akkor se, a mikor fölmentettek.

Elnök Ha megverte magát az ura, miért tette azt?

Vádlott Néha mámoros volt.

Elnök Mondja igazán, volt-e szeretője?

Mert azt állítják, hogy van.

öszönök egész sorozatának rabjai. Ilyenek a pyromaniusok, a kiket ellenállhatlanul vonz a tűz, a pyrofobiában szenvedők, akik irtóznak a tüztől, a Kleptomaniusok, a kiket lopásra visz a belső kényszer, az agorafobia betegek, a kik nem mernek szabadon fekvő nagyobb térre kimenni.

Nem merem állítani, hogy azok a férfiak, a kiknél a magasabb foku idegesség ilyen alakban jelentkezik, általában véve ki nem gyógyíthatók és ennél fogva nem valók arra, hogy házasodjanak. Mert van akárhány oly eset az orvosi praxiszban, mely egy alapos gyógykezelés szerencsés eredményéről tesz tanúságot. De annyit mindenesetre ajánlunk nekik, hogy ne várják a házasságtól a baj gyógyulását, hanem mielőtt családot alapítanak, gondoskodjanak róla, hogy helyre álljon az egészségük. Mert az a nő, a ki az ilyen idegbeteg fiatal embert kap férjül, valóban nagy keresztet vesz magára. S még nem is az a legnagyobb baj, hogy az ilyen frigytól származó utódok megboszulja magát a szülők gondatlansága és lelkismerete.

Dr. Nagy Béla.

Vádolt Hazugság.
Elnök Mikor tavaly szüret után megbetegedett a férje, hivatott orvost?
Vádolt Igen.
Elnök Hogy lehet akkor az, hogy abban az időben szántott?
Vádolt Néha fölkel az ágyból.
Elnök Dékány orvos mit rendelt a betegnek?
Vádolt Riczinus olajat és csöppeket.
Elnök Ki ápolta az urát?
Vádolt Én ápoltam.
Elnök Ki adta be neki a porokat?
Vádolt Én is adtam.
Elnök Nem tett-e maga az orvossága közé az arzén méregből valamit?
Vádolt A világon semmitsem tettem bele.
Elnök Lásza pedig, be van bizonyítva, hogy attól halt meg.
Vádolt Másutt is szokott étkezni az uram.
Elnök Kérte-e arra az urát, hogy végrendelet csináljon.
Vádolt Nem kértem soha.
Elnök Azt mondta a vizsgálóbíró előtt, hogy a férje életunt és úgy fejezte ki magát, hogy öngyilkos lesz.
Vádolt Ezt Dékány dr. előtt mondta.
Elnök Pedig Grünfeld dr. előtt azt mondta a beteg, hogy mehetsék meg.
Vádolt Erről nem tu ok.
Elnök Mikor a börtönben volt, a kályhalyukon át mit kiáltott Csordás Lidinek, a vásárhelyi méregkeverőnek?
Vádolt Nem beszélünk mi a lyukon keresztül semmit.
Elnök Pedig már akkor kereste maga egy olyan asszony ismeretét, a ki ért a méreg kezeléséhez.
Vádolt Sohasem szóltam én át ahhoz az asszonyhoz a börtönben.
Elnök Maga azt mondta Mezei István béres előtt, hogy bárcsak megbetegedne az ura. Hogy csodé ember és hogy áldja meg az Isten azt, a ki gyerekeit megölte.
Vádolt Hazudik. Mezei meg akarta ölni az uramat s azért kiküldtem a tanyára.
Elnök Papsik János előtt is épen ilyen nyilatkozatot tett.
Vádolt Nem is szoktam vele beszélgetni.
Elnök Azt mondta Bozony cseléd előtt hogy nem adná a Desseffy-majorért, ha az urát megölnék. Ezt Mezeire értette. Meg azt mondta, hogy majd megforgatják az urát a lepedőben.
Vádolt Irigységből mondják, hazudnak.
Elnök Papsik azt mondja, hogy maga már 1893-ban szeretőt tartott s hogy éjjel kopogtattak az ajtaján.
Vádolt Nem igaz.
Elnök Ebből úgy látszik, hogy magának kevés volt az ura.
Vádolt Sohasem volt szeretőm
Elnök A férjének 64 hold földje volt, magának nem volt semmije?
Vádolt Erről nem tudok.
Lefkovits albiró. Mikor a tanyáról a városba vitték az urát, ott maradt aztán mindig?
Vádolt Igen.
Lefkovits albiró Mikor meghalt az ura, azt mondta, hogy mellhártya-gyulladás volt. De óvatosan kerültre, hogy hasfájása is volt az urának.
Vádolt (hallgat.)
Lefkovits albiró Csak akkor hozta elő, hogy öngyilkos lett, mikor megtudta, hogy mérget találtak benne.
Vádolt kitérő választ ad.
Lefkovits albiró Mért volt volna oka férjének az öngyilkosságra?
Vádolt Megunta fizetni a sok adósságot
Lefkovits albiró Kire gyanakodott, hogy az urát megmérgezte?
Vádolt Senkire. Öngyilkos lett.
Mikovich alügyész Maga szerette a gyerekeket, de nem a másokéit.
Vádolt Az én fiam egyszer beteg volt s e miatt összepöröltünk egymással. A férjem rám is vágott.
Vádó Papsik Jánossal milyen viszonyban van?
Vádolt Rossz viszonyban.
Vádó Bántotta az urát, hogy sok adóssága van?
Vádolt Nagyon.
Vádó Fekete Róza bábaasszony is adott orvosságot?

Vádolt Igen.
Evvvel a vádolt kihallgatása véget ér.
(Iratok fölolvassása.)
Elnök kérdést intéz a védőhöz, hogy miután a Csongrádról beidéztet orvosok közül egy nem jelent meg, kéri-e a bonczjegyző-könyv fölolvassását.
Védő Minthogy kétséges, vajjon mi okozta Keller Sándor közvetlen halálát, kéri a fölolvassását.
Ezt fölolvassák, ugyszintén az orvosszak-értők véleményét és az országos vegyintézet vizsgálatának eredményét, melynek folytán az orvosszakértők konstatálták az arzénmérge-
gezést.
Elnök az ülést fölfüggeszti, mert a védőnek dolga van egy másik tárgyaláson. Szünet alatt a vádolt asszony folytonosan sír és szeméit törli.
Az igazságügyi orvosi tanács véleménye szerint arzént találtak a hullában, a mi a halált képes volt előidézni. Majd fölolvassák Keller Sándor végrendeletét.
A törvényszéki orvosok véleménye szerint a vádolt elméleti állapota teljesen ép.
(Tanuk kihallgatása.)
Boros János dr. csongrádi orvost hallgatják ki elsőnek.
Elnök Mi okozhatta a beteg halálát?
Tanu Az arzén.
Winckler albiró Volt olyan foku a mellhártya lob, hogy a halált előidézte volna?
Tanu Nem volt oly nagy foku.
Védő Előidézhetette-e egyedül a mellhártya lob a halált?
Tanu Igen, mert mi akkor arzúról mitsem tudtunk.
Dékány Béla dr. kezelő orvos kihallgatása következik, Elmondja Keller betegségének lefolyását, a ki előtte úgy nyilatkozott, hogy inkább meghal, semhogy munkaképtelen legyen. Világosan és nagy szakértelemmel mond el mindent, úgy, hogy vallomása nagyon súlyosan esik a latba.
Elnök Mi okozta Keller halálát?
Tanu Tisztán béhurutra gondoltam. Nagyon nehéz kérdés itt a halálok megállapítása. Meglehet, hogy fulladás idézte elő a halált, de hogy a fulladás miből támadt, nem tudhatni. Ha arzén-mérgezés következtében halt meg, akkor azt az előző estén adták be a betegnek.
Elnök Lehetett-e öngyilkossági szándéka a betegnek?
Tanu Szerintem: nem. Még könyörgött nekem, kezeit összekulcsolva, hogy mentsem meg az életét.
Elnök A vásárhelyi esetből kifolyólag tudjuk, hogy az arzén mérgezés folytán a szájon szederjesedés látható. Nem látott ilyent a beteg száján?
Tanu Nem láttam.
Winckler bíró A hascsikarást, béhurutot, fulladást az arzén előidézhetette?
Tanu Nagyon könnyen.
Lefkovits albiró Tudja bizonyosan, hogy az orvosságot a vádolt adta-e be, vagy maga a beteg vette be?
Tanu Nem tudom bizonyosan.
Mikovich alügyész Erős szervezetű volt az elhunyt?
Tanu Valóságos atléta.
Védő Szokott bort inni Keller?
Tanu Igen.
A tárgyalást delután 3 óráig felfüggesztik
A délben felfüggesztett tárgyalást delután 3 órakor folytatják, a hátralevő tanuk kihallgatásával.
(Délután)
Boér Antal dr. bonczoló orvos határozottan állítja, hogy Kellernél lobos kórfolyamat tünetei mutatkoztak.
Winckler bíró S mi okozta a halált közvetlenül?
Tanu Tüdővízenyő, mit viszont a kimerültség okozott.
Elnök Ha nem hallotta volna, hogy arzén mérget folytán halt meg, rájött volna a mérgezésre?
Tanu Ez esetben nem.
Fölolvassák Grünfeld Nándor dr. szakvéleményét,

Balogh Szabó Józsefné szül. Fekete Rózál szülésznőt hallgatják ki ezután.
Elnök Hogy éltek egymással Kellerek?
Tanu Hol jól, hol rosszul. Panaszkodott néha Kellerné, hogy bántja a férje. Keller sohasem panaszkodott előttem az asszony miatt.
Elnök Ki adta neki az orvosságot?
Tanu Az asszony és a házban lakó Maszlag Emil.
Elnök Nem vette észre, hogy Kellerné valamit tett az orvosságba?
Tanu Nem.
Elnök Volt-e az asszonynak szeretője?
Tanu nem volt.
Balogh Józsefné Csernus Mária a következő tanu.
Elnök Maga találkozott Szegeden Csordás Lidivel, a vásárhelyi méregkeverő asszonynyal, a ki izent valamit Kajtár Ilonának. Mi volt az?
Tanu Csordás Lidi arra kérte Kajtár Ilonát, hogy küldje meg neki, a mit igért.
Elnök Mit igért?
Tanu Nem tudom.
Fölolvassák Csordás Lidi vallomását, aki azt mondta, hogy Kajtár Ilona, aki akkor mostoha fia meggyilkolásával volt vádoiva, átszölt hozzá a börtönben a kályha lyukon. Kért tőle tanácsot, mit kell csinálni ilyen helyzetben, amiben most ő van. De ő azt felelte, hogy ilyen dolgokban nem járatos. Kajtár igért neki élelmiszereket, de nem küldte meg soha.
Papsik János tanu, cipész jó barátságban volt Keller Sándorral. De olyasmit tud, hogy nem mondhatja meg a hallgatóság előtt.
Erre a hölgyek egy része távozik Most a tanu azt mondja, hogy Kajtár Ilona mostoha fia, Sándor, gyanúsította az asszonyt, hogy szeretkezett.
Elnök Azt mondta maga az első kihallgatásnál, hogy patkánymérget vitt ki Kajtár Ilona a tanyára.
Tanu Igen s ezért följelenttem. Azután elmondja egy mérgezés történetét, melyet neki Kajtár Ilona beszélt el.
Védő Kérem, ennek az embernek mániája a följelentés. Keller Sándort is följelentette lopás miatt.
Elnök Mit szól Papsik vallomásához?
Vádó Egy szó sem igaz belőle. Nem tudja ez, hogy mit beszél. Nincs rendes esze!
Mezei István szolgálégény, egy nagyon eredeti szójárásu tanu elmondja, hogy azért ment el Kellerektől a szolgálatból, mert felt a halálveszedelemtől. Az emberek mindig nógatták, mért marad Kellereknél, hiszen az asszony három cselédjét eltette láb alól.
Elnök Mit mondott magának a vádolt?
Tanu Azt, hogy csak lenne beteg a férje, úgy megfordítja a lepedőben, hogy megeszi a fene. A fia is csunya ember volt a kit meggyilkolt.
Elnök Ezután ott hagyta őket?
Tanu Igenis, mert féltem, hogy időnap előtt rám kerül a sor.
Vádó (közbevág) Hazudik!
Elnök Mit szól hozzá, Kajtár Ilona, amit Mezei mond?
Vádó Bosszúból mondja, mert pöröltem vele és tudtam, hogy az uramat meg akarja ölni.
Szembesítik a tanut a vádottal. Kajtár Ilona mindent tagad.
Elnök Bosszúból beszél maga, Mezei?
Tanu Nem.
Lefkovits albiró Hogy bántak magával Kellerek?
Tanu Piszkoltak, szidtak.
Lefkovits albiró Nyeltes ember maga
Tanu Hisz van nyelvem! (Derűltség.)
Elnök Csöndet kér.
Gozony András szolgálfiut hallgatják ki. Ugyanazt mondja, amit Mezei. Kellerné mindig említette, bárcsak már leütné a fejét Kurczy Pista. Nem adná a Desseffy majorjáért.
Mezei István tanu: Kurczy Pista én vagyok!
Gozony András tanu: Azt is mondta Kellerné: Aldja meg az Isten azt, aki a Sándor fiut leütötte.

Elnök Hallotta a tanu vallomasát?
Vádlott Hazudik, mert elbocsátottuk a szolgálatból.

Elnök Mikor először kihallgatták a tanut, még a szolgálatban volt.

Vádlott ismét tagad

Szembesítik a tanut a vádlottal. Kellerné azt mondja, hogy Kurczi Pistát azért küldte el, mert félt a rossz szándékától. Meg akarta ölni az urat.

Védő Mondta-e azt Kellerné, hogy a Kurczi Pista le akarja ütni a férjét?

Tanu Mondta.

Védő Visszabeszélte ezt Kurczinak?

Tanu Vissza.

Védő Aztán mit szólt Kurczi Pista?

Tanu Semmit. Nem volt annak rossz szándéka. Nem is haragudott Kellerné Kurczi Pista.

Ezzel a tanuk kihallgatását befejezték. Az ügyész kerli az összes tanuk megesketését. A védő ellenzi Papsik János és Mezei István megesketését. A törvényszék elrendeli valamennyi tanu megesketését. Papsik János kivételével. Az elnök a tárgyalást tíz perczre fölfüggeszti.

(Véd és védelem.)

Mikovich Lajos dr. alügyész: Vádolom Kajtár Ilonát a btkv. 278. §-ába ütköző gyilkosság büntette miatt. Sajátságos dolog az, hogy egy asszony harmadikban álljon a törvényszék előtt gyilkosság vádjá alatt. En most másodsor emelek elene vádat. A vádlottat valahányszor fölmentették, de ő gyors egymásutánban követte el újabb borzalmas büntetéseit. Nincs kétség aziránt, hogy ez az asszony, akit három mostoha fiának meggyilkolásával gyanúsítottak, férjét megmérgezte. Hivatkozik ezek után a tanuvallomásokra, mik mindennél ékebben szólnak. Örül annak, hogy az orvos szakértők nem szegődtek a vád társául, mint az némely bíróságoknál sajnos tapasztalható. Konstatálva látja, hogy arzén mérgezés okozta a halált. Nem hiába beszélt a vádlott asszony Csordás Lidivel. Tanácsot kért tőle, a méregkeverő asszonytól. Az ügyész beszéd végén kerli a vádlott elítélését.

Szarka Mihály dr. védőügyvéd: Három szóba összeszoríthatnám védelmemet; Kérem védettem fölmentését. Hiszen az ügyész ur sem hozott föl adatokat a vádlott bűnössége mellett. A törvényszéki szakértők szerint a halált fulladás okozta, jöhethet másodsor — midőn a vegyintézet a hullában az arzén jelenlétét megállapította — a mérgezést mondták ők is a halál előidézőjének. Korányi professzor könyvéből kimutatja, hogy az arzén mérgezés nyomai nem látszhattak, mert az ott említett tünetek nem egyeztek meg a holttesten találtakal. Tisztázza védettjét az ügyész által említett gyilkosságok vádjá alól, mert őt teljesen fölmentette valamennyi bíróság. Szólv ismerte Kellert, aki nagyon szerette az asszonyt s így ha akarta volna, életében is rá írja a vagyont. Annak az örök igazságnak érvényesítését kerli, hogy inkább menekedjen száz bűnös, minthogy egy ártatlant elítéljünk. A teljes fölmentést kerli.

Elnök Hallotta a vádat és a védelmet? Van-e még valami mondani valója?

Vádlott Nincs.

A törvényszék ítélethezra visszavonul

ítélet.

Félőrai tanácskozás után Konrádsheim Oszkár báró hirdette ki az ítéletet, melyben bűnösnek mondja ki a törvényszék Kajtár Ilonát a btkv. 278. §-ába ütköző gyilkosság kísérletének büntette miatt és tizenötévi fegyházra ítéli.

UJDONSÁGOK.

— **Olvasóinknak** és munkatársainknak boldog husvétii ünnepeket kívánunk.

— **Ünnepnapon.** A katolikus világ leglélekemelőbb ünnepét, a feltámadás dicső napját ünnepeljük. Az elmúlt vasárnap, virág vasárnapján, valamint nagypénteken is fényes istentisztelet tartott róm. kath. templomainkban. Mindkét alkalommal a helybeli dalkar énekelte a kórusból a pásió énekeket.

Hagyományos szokás szerint hétfőn megkezdődnek a locsolkodások, mit fiatalságunk nem kis örömmel szokott végezni.

— **Tűz.** Nagy tűz volt csütörtökön este a külhatárban. A tűz esti hét óratájt ütött ki Cs. Forgó József közeli tanyáján, hol egy kúp szalma hamvadt el. A tűz egészen bevilágított a városba s így többen nagy veszélyt látva, tűzoltóságunk is kivonult, kik ott felette jó szolgálatokat tettek.

— **Halálozás.** Váratlanul minden előzetes betegség nélkül huajt el mult hó 23-án Cseh Lászlóné, Bozó Mihályé urné édes anyja. Anuál nehezebben súlyosodott a családra a pótolhatlan anyja elvesztése, mivel minden előzetes betegség nélkül, hirtelen hunyta le jóságos szemeit az örök álomra. Temetésén a kiterjedt rokonságon kívül nagy számú közönség volt jelen. A jömlékezet anyaga virasszon a halálban is szeretett porai felett! A család ez alkalomból a következő gyászjelentést adta ki: Cseh László mint férfi, Baghy Rozál mint gyermek s Bozó Mihály mint vő, ugy a maguk, valamint a még számos rokon nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelentik az áldott jó feleség, drága anyja és szerető rokonnak Cseh Lászlóné szüi Baghy Rozáliának márczius hó 28-án éjjeli 11 órákor életének 60 ik évében, agyszélhűdés következtében történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei a róm. kath. vallás szertartásai szerint f. hó 30-án d. u. 3 órákor fog az örök nyugalom helyére tetetni. Az engesztelő szent mise áldozat pedig április hó 4-én fog d. e. fél 9 órákor a Mindenhatóknak bemutatátni. Csongrád, 1899. márcz. hó 29. Az ég anygata örkdjék sirja felett!

— **Megnyilt kör.** A városunkban utóbb alakult „Iparos Olvasókör“ jövő vasárnap fog megnyilni. Helyiségei a Magyar Király szálló alsó épületében (régii posta épület) lesznek. A kör elnöksége alázattal fordul a nemes szívü közönséghez, hogy a kör könyvtárát ajándék művekkel gyarapítani kegyeskedjenek.

— **Az alpári ütközet.** Wisner Károly áll. tanító, az orsz. képzőművészet rendes tagja, kinek számtalan elismerő levelei közt Ö cs. fensége József főherczeg kitüntető levelét is ott látjuk; ismét egy művészi alkotásu óriás-festménnyel lép a közönség elé: 36 négy-szög méter nagyságu képen örökitve meg az alpári ütközet hű képét. A kép igazi művészi izléssel van festve s a távlatok feltüntetésében valódi művész kéz alkotása látszik. Festőművésznünk ezen újabb alkotása az ország összes nagyobb városaiban kiállítva lesz s hisszük, hogy a remek művet az ország műértő közönsége elismeréssel fogadja. Nálunk a husvétii napok alatt a Pannonia szálló dísztermében tekinthető meg az alpári ütközet hű képe.

— **Táncmulatság.** Rögtönzött táncmulatság tartatik ma este a Pannonia szálló összes termeiben.

— **Csalárd bukás.** Grünwald Sámuel helybeli bórkereskedő 1897-ben csődöt mondott. Egy hitelezőjét azonban a többi rovására kifizette, ezért a szegedi törvényszék csalárd bukás vétsége miatt, mult hó 28-án, 2 havi fegyházra ítélte a kereskedőt. A felek felebbezték.

— **Rablóbanda.** A mult nyáron tárgyalta a szegedi törvényszék Szlávik Tamás és több társának bűnygyét,

kik városunk és környékét éveken át rettegésben tartották vakmerő rablásaikkal. Bűnpörükben most a kuria hozott ítéletet, melyben Szlávikot, a főkolompóst 7 évi, Kutassy Istvánt 4 évi, Dávid Istvánt 5 és fél évi fegyházzal, többieket kisebb-nagyobb börtönbüntetéssel sújtotta.

— **Nyivános számadás.** A márczius hó 15-én tartott nemzeti ünnep kiadásaihoz a következő nemes szívü adakozók voltak szivesek hozzájárulni: Ludrovai Tóth István ur 2 frttal, Kuklies György ur 1 frt 20 krral, Kovács János, Faragó Antal és Samu Gáspár urak 1—1 frttal Nagy Pál Imre, Horváth Mátyás, Bagossy József, N. N., Eszes Mátyás, Szarka Mihály, dr. Szarka Mihály, és Kókai Sándor urak 50—50 krral, Vládár Sándor, Réh József, Ungváry József, Bagossy Gábor és Borbás Sándor urak 30—30 krral, Sági József, Dragon Károly, Ugray Albert, Fekete N., Szörfi János, N. N., Fodor Sándor, Viktor Farkas, Bertus Bálint, N. N., Bakai Lajos, Neuschwender Lajos, Fekete Pál, Király Gergely, N. N., M. Ignác, Forgó Gergely és N. N. urak 20—20 krral, ifj. Németh Mihály, Majorcsik Mihály Forgó János Beke Imre, Zubek Péter N. N., N. N., Fodor Lajos, N. N., N. N. Góg Imre, N. N. N. N. S. H., N. N., Gyánty József, N. N., Szabó Mihály, Mosonyi Lajos, Schlesinger János Góg János, Szabados László, Cseh Gábor, Bucsi András, Veres György, Keller Mátyás, Pintér Mihály Urbán László, Huszka János, Piutér Imre, Lantos Gergely, Gyovai Pál, Lajos István, Justiu Lajos, Kósa István, Galambosi János, Kallai Imre, N. N. és Molcz Nándor urak 10—10 krral, N. N., Klein Ferencz, N. N. és Szabó Henrik urak 5—5 krral. — Összesen 19 frt 60 kr. Fogadják a szives adakozók adományaikért a rendezőség ez uton való köszönetét. Kiadások: Egy koszorú (szalaggal) . . . 13 frt — kr. Egy koszorú (zászlóra) . . . — frt 60 kr. 6 és félméter nemzetiszín szalag 10 frt 49 kr. Állványok felállítása 2 frt 26 kr.

Összesen: 26 frt 35 kr.

— **Levél a Szerkesztőhöz.** Az alább közölt levelet vettük s mivel a tényállást közelebbről nem ismerjük, minden megjegyzés nélkül közöljük azt: „Szeged, 1899. márcz. 28. Tekintetes Szerkesztő ur! A Csongrádi Lap egyik utóbb megjelent számában „Egy honvéd álma“ című cikk látott napvilágot, melyben én, mintegy légből kapott öngyilkossági esetről szóló kószá hir szerzője vagyok feltüntetve. Az egészből csak annyi igaz, — mit szüleimné maig is meglevő levelem is igazol — hogy én ab, ban egyebek közt itt tényleg megtörtént két öngyilkossági esetről teszek említést, megjegyezve hogy az azon századnál történt, melynél Gyánti István őrmester ur szolgál. Miután én ezen soraimmal sem gyerkőcz vicczet, sem alaptalan hir terjesztését nem kívántam cselekedni s végül mivel közlegény sem vagyok, mint azt a közlemény írja, mértis tisztelettel kérem, sziveskedjék b. lapjában ama alaptalan s reám nézve sértő hirt megczafolni, mert aki rólam ily kisebbítő és valótlanúságot tartalmazó közleménnyel a közönséget félrevezeti, éppen arra látom rá illőnek a „sületlen gyerkőcz“ nevet. Tisztelettel Mészáros Henrich, m. ki. honvéd tizedes.“

— **A szentesi helyettes rendőralkapitány.** Duuháti Mészáros Ferencz halálával megüresedett szentesi rendőralkapitányi állásra a polgármester Dömsödi József jogvégzett egyéut alkalmazta.

— **Kamat fejében, az élelmes kereskedőtől.** Spilmann recte Szabó Géza csongrádi nagy kereskedő, hogy portékáján tul adhasson, mindenkinek adogatja potom áron részletre, többek közt Kókai nevü cseléd leányuk is hitelezett 30 frt erejéig, de midőn ez nem fizetett Spilmann recte Szabó ur őt a nyilt utcánu megtámadta és megverni akarta, de a leány erősebb volt és így ő verte el feut nevezett urat alaposan.

— **A „Müvelt Nők Otthona“** jótékony egyesület f. évi május 1-én saját házába költözik Tiztvitelő telep X. ker. ahol egyedül álló müvelt nők kik-

nek néhány száz forint évi jutalékuk vagy nyugdíjuk van, vagy a kik néhány ezer frt tőkével rendelkeznek, melynek kamataiból meg nem élhetnek, találunk az egy-sületi házbán családias szellemben vezetett otthont.

— **Az állomási főnök ur figyelmébe.** Ismételve több oldalról azon panasz érkezett hozzánk, hogy a helybeli vasuti állomásnál alkalmazott portások és szolgák az utazó és nem utazó közönséggel szemben gorombán viselkednek és a vasuti szabályokat nem tartják meg, hanem kivételeket tesznek a borra- valót adók és borra- valót nem adók között, a mi — nem egészen tisztességes eljárás. Mert végre is nem a közönség van a vasut és azok alkalmazottaiért, hanem — éppen megfordítva — ők vannak a közönségért és úgy tudjuk, hogy a vasuti szabályok nem tesznek kivételeket a szegény és gazdag, vagy borra- valót adók és borra- valót nem adók között. Ugy gondoljuk és szeretjük hinni, hogy az állomási főnök urnak az állomásnál folyó visszaélésekről nincs tudomása, mert különben azokat már régen megszüntette volna. Elvárjuk azonban, hogy most már tudomást vesz az állomási főnök ur az állomásnál folyó visszaélésekről és ismert erélyével oda fog hatni, hogy azokat mielőbb megszüntetve, a jövőben nyújtandó panaszoknak elejét veszi.

— **Rozsda eltávolítása.** A kerékpárokon levő rozsdát legkönnyebben úgy távolíthatjuk el, hogy olajjal lemossuk a rozsdás felületet, azután néhány napi száradás után ammoniakos vízzel beedvesített kendővel szárazra dörzsöljük a rozsdás helyet. Ha oly mélyre rágódott volna már be a rozsdá, hogy ily módon nem lehetne teljesen eltávolítani, akkor hígított hydrohidósavval dörzsöljük ki a rozsdát és a helyét polirozzuk. Hasonló eljárás minden fényes felületű vastárgyra alkalmazható.

— **Tanítók a szegedi mezőgazdasági kiállításon.** Örömmel értesülünk, hogy a minden nemes ügyért lelkesülő hazai tanítósa- gunk magáévá tette a földmívelés- és közoktatásügyi miniszterek azon tervét, melynél fogva az eddigi ismétlő-iskolákat, melyek a tapasztalás szerint alig nyújtottak gyakorlati ismereteket, gazdaságiakká akarják átalakítani, hogy ezáltal a föld népének ősi, hagyományos gazdálkodási módszerét ok- szerűbb mederbe tereljék s így anyagi hely- zetét javítsanak. E célból fel akarják használni alkalmul tanítóink a jelen év szeptember havában Szegeden tartandó mező- gazdasági kiállítást is, hogy az ott megtar- tandó nagygyűlésen megállapíthassák mind- azon tennivalókat, melyek a szép reményre jogosítandó gazd. ism. iskolák fejlesztése és vezetésére nézve kiváló fontossággal bírnak.

— A kiállítás főcsoportjai és e csoport- hoz tartozó tárgyak bejelentési határidői a kö- vetkezők: I. Élőállatok és állati termékek. Bej. határidő június 1. — II. Földmívelési és növényi termékek. Bej. határidő június 1. — III. Szőlőmívelés borászat, kertészet. Bej. határidő a szőlőmívelési és borászati termékeknél június 1., a gyümölcs és ker- tészeti termékeknél augusztus 1. — IV. Gépek és eszközök. Bejelent. határidő má- jus hó 1. — V. VI. Házi és mezőgazda- sági, ipar, erdészet és vadászat. Bejelent. határidő május 15. — A kiállításra vonat- kozó tudnivalók bejelentési ívek és egyéb nyomtatványok beszerezhetők, a kiállítási irodától (Budapest IX. üllői ut 25. Köz- telek.)

— **Magyar találmány.** Perényi József dr. kecs- keméti szőlőbirtokos, főreáliskolai tanár és Vész B. vasuti mérnök új gyümölcs-szállító-waggon berendezésének tervezetét nyújtották be a kereske- delmi miniszterhez és a magyar államvasutak igaz- gatóságához. A berendezés oly czél szerű, hogy nemcsak a legnagyobb távolságra szállítandó töré- keny és puha gyümölcsöt óvja a rázkódástól, töré-

déstől, hanem az eddigi kosár rendszert megvál- toztatja a czél szerűbb négyoszlopes ládarendszerre. Az első próbaszállítást az idén már a megygyel megteszik, még pedig a legnagyobb gyümölcs-ter- melő helyről Kecskemétről Berlinig és Hamburgig. A waggon berendezéséről már a francia keresk. miniszterium is kérdezősködött, a miért is a ma- gyar államvasutak igazgatósága a párisi kiállításra egy teljes waggon-berendezést fog kiküldeni, kis modellben pedig a szőlőszeti kiállításon a földmí- velési miniszterium fogja bemutatni.

— **Égési seb gyógyítása.** A Zeitschrift für Arbeiterversicherung szerint Berlinben a vevődőlők évek óta kísérleteznek már azzal, hogy mi módon lehetne a konyhasze- mélyzet égéseibeit meggyógyítani. Jelenleg lenolajt és mézvizet használnak az égés ellen, a melyet azonban az orvosok taná- csára mellőzni fognak ezenül, mert ez a keverék nem hogy elősegítne a gyógyítást, hanem még a sebet is fertőzi. Az orvosok hosszas kísérletek után végre leghathatósabb szernek a kettős szénsavas nátront és a wismuth kötést ajánlották, a mely gyógy- mód föltétlenül sietteti a seb hegedését és amellet minden gyógytárban könnyen meg- szerezhető. A kovácsok, lakatosok és más tüzzel dolgozó iparosok is ezt a gyógyszert fogják az égések ellen használni.

— **Még egy táncmulatság.** Ugyan- csak a f. hó 2-án, a Magyar Király szállóban rögtönzött táncmulatság tar- tatik.

— **Óriási levelező-lap** jelent meg igen szép fénynyomatu kivitelben Andelfluger és társa münchen város madártávlati képét mutatja Wagner L. rajza után. — Ajánl- hatjuk olvasóinknak beszerezni s kiváuatra Münchenből megküldetjük. Ára postai kül- déssel 40 kr. ajánlva 50 kr.

— **Új képes levelező-lapok.** Mint hi- rül vesszük a magyar kincstár a mil- léniumi levelező lapok mintájára újabb levelező lapokat óhajt kiadni, melyek terv szerint, az ország különböző ré- széből, városaiból egy-egy vonzó kép- pel volnának ellátva, állítólag már is intézkedés történt, hogy az ország kü- lönböző részein felvételek eszközöltes- senek. A levelező lapok ára, dacára az ebből származó jelentékeny kiadá- soknak változatlanul megmarad.

— **Sertésvész.** A sertések veszedel- mes betegsége, a melyet már csak közönségesen sertésvésznek szoktunk nevezni, már ismét felütötte a fejét. Nem is nagyon messze, Makón jelent- kezett először s mint az ottani hatóság jelenti, olyan mértékben, hogy a köz- ség határát kénytelen-kellelzen zár alá kellett venni. A mi pedig nagy baj nemcsak a makóiaknak, hanem a kör- nyékbeli községeknek is, a melyeknek Makó volna a kereskedési központja.

— **Templom eltolása Marosvásárhelyen.** Budapesten még mindig tanakodnak, hogy eltolják-e vagy lebontsák az ezredéves plé- bánia templomot, meg az ugyancsak utban álló Dréher-palotát. A f városnak most ala- posan elébe vág Marosvásárhely, a hol a római katolikusok a Széchenyi-téren emel- kedő templomukat eltolatják a térnek más- félméterrel magasabban fekvő tulsó végére. A templom eltolatás részletes tervét Bobula budapesti építész, Horváth Gyula és Fries- tedt chikagói építész-mérnökök, kik már jó idő óta Marosvásárhelyt tartózkodnak, együttesen dolgozzák ki. Az egész művelet nem kerül többé harmincezer forintnál. A ferencrendi egyházi főnökség már el is fo- gadta a kedvező ajánlatot és minthogy már u y is benne vannak a tervezésben, egyut-

tal elhatározták, hogy a telek üresen ma- radó részére egy háromemeletes palotát építenek.

— **Paraszt Don-Juan.** Hosszasan foglalkozott a szegedi kir. törvényszék Tóth Mihály helybeli földműves bü- netelő ügyével az elmúlt héten. Tóth már régebb idő óta jobb érzelmeket táplált keblében szép szomszédasszonya, Hajdu Jánosné iránt. Ezen érzelmeit nem is titkolta a szemrevaló menyecske előtt, kinek a paraszt Don-Juan sze- relmi vallomásai sok vig percet sze- reztek. S mint a tárgyalás folyama alatt kitűnt, a csintalan menyecske ép úgy játszott Tóth epekedő szívével, mint macska az egérrel. Tóth minden kínálkozó alkalmat felhasznált, hogy a szép menyecske közelében lehessen. Csakhogy az volt a baj, hogy a me- nyecskét a férje szemmel tartotta s így nem igen juthatott Tóth a me- nyecske közelébe. Hajduné pedig ját- szotta az ártatlan szerepet s férje nem is kételkedett neje becsületességében. Egy alkalommal azonban úgy történt a dolog, hogy a jó szomszéd észre vette, hogy Hajdu szőlőbeli lakásáról a város felé távozott, mi sem gátolta hát abban, hogy kedvenczét megláto- gassa. A mint az udvarra ért s bepil- lantott a szoba ablakán, látta, hogy Hajduné ott áll az ablaknál elhelyezett teknő előtt s feltűrt ujjakkal mos. A látvány Tóthra igéző volt s nem tudta megállani, hogy egy pár szóra be ne menjen imádottjához. A mint béért Tóth s látta, hogy az asszony szívesen fogadja, érzékenyebb hurokat kezdett pengetni. Jól is ment kezdet- ben a dolog s Tóth teljesen meg volt magával elégedve. Egyszer azonban nem várt fordulat állott be, az asszony ugyanis észre vette az ablakon át, hogy férje vissza jött, egyet gondolt hat s oly éktelen csete patét ütött, hogy nem csak a férje, de még a szőlőszomszé- dok is oda futottak. Az asszony — jól lehet, hogy másként érzett — mégis, hogy magát férje előtt tisztázza, a szomszéduram erőszakoskodását, sirva panasolta el. Ekkor oszt lefülelték a jó szomszédot s bezárták a kunyhó egyik kamrájába s haza jöttek az ese- tet bejelenteni a csendőrségnél. Tóth kihallgatása után szabadlábra lett he- lyezve s azóta az ügy törvényesen folyt, míg végre a mult héten hozta meg ez ügyben a szegedi kir. törvényszék ité- letét, a törvényszék Tóth Mihályt erő- szaktétel miatt 2 évi fegyházra ítélte. Így ért véget a paraszt Don-Juan esete. Reméljük, hogy a két év elég hosszú idő lesz, hogy Tóth teljesen kiábrándulva térjen vissza s jövőre zaklatásaitól megkíméli szép szomszéd nőjét s szerelmét mélyen elrejtí szívében.

— **„Biztosítási és Közgazdasági Lapok”** rövid idő alatt tizezer előfizetőre tett szert, mert a lap minden előfizetője 8000 koronára van biztosítva a Nemzetközi baleset biztosító r.-társaságnál (Adria bizt. társ. által alapítva.) A ki csak negyedévre fizet is elő, megkapja a nevére kiállított nyolcz- ezer koronáról szóló kötvényt. E kitűnő szaklap előfizetési ára: egy évre 10., fél évre 5 frt, egy negyedévre 2 frt 55 kr., mely a laphoz, Bpest, Aradi-utca 40. küldendő.

— **Ismét tél.** de hogy hanyadszor köszönt be a tél apó az idén, azt bajos volna megmondani. Az utóbbi enyhe napokat ismét hideg szeles idő váltotta fel, mely hol havat, hol meg apró darát esap a járó kelők arcába, kik futva haladnak.

— **Gőzhajójaratok.** Az idén úgy látszik a gőzhajózási társaság igazgatósága nem mer rendeletet kiadni a gőzhajójaratok megkezdése tekintetében. A stékeket már jó ideje, hogy felállították, de gőzhajót csak akkor látunk a Tiszán, ha valami vontatni való akad. A személyforgalom tekintetében pedig az igazgatóság még később fog intézkedni.

— **A világ vége.** Falb Rudolf, a tudós professor megjósolta, hogy 1899. év november 13-án visszavonhatatlanul vége a világnak. Az napon ugyanis földünk összeütközik egy üstökösrel, melynek tüzlávaja elhamvaszt itt minden életet és lángsírba fojtja az egész emberiséget. Szóval tiz hónap még a világ, azontul jön a semmi. A kik még félnek a Falb-féle világpusztulásoktól, szorongó aggodalommal tekintenek a november 13-ika elé. Amde megnyugtatónkra szolgálhat Lützen egyetemi tanár felolvasása, melyet egy berlini egyesületben a minap tartott. Tény, hogy a földünk — így szól az előadó — ez év novemberének 12 és 14-ike közt összeütközik a Biela-féle üstökösrel, melyet Biela kapitány fedezett fel Josetsstadtban 1826-ban. Az összeütközést megakadályozni semmiképp sem lehet, de nem is lesz az olyan veszedelmes. Tudvalevő dolog, hogy a csillagokat az üstökösnek még oly sűrű farkán keresztül is meglátni az égen, míg a még oly vékony felhő teljesen elfedi őket. Ebből kitűnik, hogy az üstökös nagyon szellős egy képződmény s különösen áll ez a Biela féle üstökösre melyet, holott egy körforgását hetedfelév alatt végzi, az utóbbi évtizedekben nem láttak többé. Valószínű tehát, hogy ez az üstökös mindjobban feloldódott és anyagát befutott útja hosszában szétszórta. Ez a szétszóródás azonban rendszertelenül történt és ezért találkozik földünk csak nagyobb időközökben ilyen anyagrészekkel, nevezetesen minden évszázadon háromszor, 33-ban 66-ban és 99-ben. Az üstökös ebben a formájában körülbelül olyan, mint valami szunyograj. Ezen pedig mint egyébkor, most is minden baj nélkül keresztül fog menni a földgolyó, de az üstökös kisebb-nagyobb részei rajta ragadnak majd, ezt a procedurát pedig hullócsillag alakjában fogjuk

majd látni. Az összeütközés egyetlen hatása tehát pompás csillaghullás lesz, amilyen volt 1833-ban és 1866-ban is, 1833-ban például Humbold segédjével 1 óra alatt vagy 25000 hullócsillagot látott. Minden csillag egy egy összeütközést jelent és ilyen mindennap megtörténik. Átlag naponként egy millió hulló csillag keresztezi a földet, oly napokon pedig, mint november 13-ika is lesz, sok, sok száz millióra emelkedik, de mind e hullócsillagokat persze emberi szem nem észlelheti. Lehetséges elvégre, hogy ama testek közt, melyekkel földünk november 13-án összeütközik lesznek olyanok is, melyek meteor alakjában leesnek és nincs kizárva, hogy egy ilyen meteor emberben is kárt okoz. De még ez sem aggodalomra való ok. A statisztika szerint minden évszázadban csak egy embert üt agyon meteor, — a mostani lehunyt század pedig már megadta a meteoroknak ezt az ember adóját.

— **A dohányzás hatása.** Egy amerikai orvos a dohányzás hatásáról a következőket mondja: A nikotin halálos mérég. Kis mennyiségben is megöli az embert. A valóságban még a legszenvedélyesebb dohányos is csak kevés nikotint vesz magába. Olykor-olykor olvasni lehet olyan emberekről, a kik a mértéktelen dohányzás következtében haltak meg és a bonczolásnál aztán kiderült, hogy a test tele volt nikotinnal. Mindez nem való. Ilyen dolog még soha sem történt. A dohányosok a füstöt keresztül fújják a zsebkendőn, hogy meglássák, mennyi a füstben a nikotin és a zsebkendő vásznán maradt sárga foltot nikotinnak tartják. Pedig ez nem nikotin, hanem dohányolaj, melynek különféle színe van. A dohányzás káros azért, mert a szív működésére izgató hatással van. Különösen elmondható ez a cigaretázókra a kik csaknem mindig leszívják a füstöt. Minden ilyen belélegzés hat a szívre. A reakciónak teljesen be kell állania. Ha a dohányzó ember egészséges, akkor ennek káros hatását soha sem fogja megérezni. De ha nem egészséges, akkor beáll a depressió. A dohányzásnak csak ez a káros hatása, minden más állítás hamis.

Foulard-selyem 65 krtól,

3 frt 35 krig méterenként japáni, chinai stb. legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. Privát-fogyasztóknak postabér és vámmentesen valamint házhöz szállítva — mintákat pedig postafordultával küldenek, Henneberg G. selyemgyárai (cs és k., udvari szállító) Zürichben.

— Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Előfizetési felhívás. Tisztelettel kérjük lapunk előfizetőit, hogy az új negyedév beálltával előfizetésüket megújítani sziveskedjenek s lapunkat barátaik és ismerőseik körében terjeszteni sziveskedjenek.

Lapunk tiz évi pályafutása alatt

bizonyságot tett arról, hogy minden párt befolyástól menten, önzetlenül a közügy szolgálatában áll. Előfizetési díjaink változatlanul, a lap homlokzatán olvashatók.

I R O D A L O M.

A »Budapest« elterjedésének a titka. Köztudomásu, hogy a »Budapest« képes politikai napilap a legelterjedtebb újságja az országnak. Naponként 50-60 ezer példányban, nagyobb események alkalmával pedig nyolczvan-kilenczven ezer példányban jelenik meg. Sokan találgatják: mi ennek a titka. Megmondjuk. A »Budapest« nem ereszt hosszú lére semmit, hanem rövid tömörséggel beszéli el a napi eseményeket. E miatt aztán az olyanok is, a kiknek nincs sok idejük az olvasásra, szívesen a kezükbe veszik s a nélkül, hogy idejüket fecesélnék, csakhamar értesülnek belőle mindenről. Épp azért, főleg most a nyári időszak beköszöntésekor gazdáknak, iparosoknak, szóval azoknak, kiknek teendőjük megszorodott a legújantatosabb újság a »Budapest.« A »Budapest« irányáról talán fölösleges is megemlékezni. Közismeretű, hogy egyik legrégibb és legkitartóbb harciosa a megdicsőült Kossuth Lajos 48-as elveinek; az ismeretes, hogy vezércikkeit orsz. képviselők, neves publicisták, mint Kossuth Ferencz, Hentaller Lajos, Horváth Ádám, Szederkényi Nándor, Gracza György stb. írják. Tárcza rovata élénk és változatos; hírei frissek, illusztrációi a napi eseményekre vonatkoznak. Egy szóval, egy oly újság, a mely méltán számot tarthat a közkezdveltségre. Előfizetési ára egy hónapra 1 frt, negyedévre 3 frt, félévre 6 frt s egész évre 12 frt. Mutatványszámokat kívánatra bárki ingyen kap. Az előfizetések a »Budapest« kiadóhivatalához (Budapest, IV. Sarkantyus-utca 3. sz. a.) küldendők.

A Magyar Krónika című képes szépirodalmi heti lap legújabb száma rendkívül érdekes tartalommal jelent meg. Tartalma: Margit, regény, írta Vértési Arnold. A honvédség fejlődésének története, írta Szurmay Sándor m. kir. honvédőrnagy (7 képpel). Enyém a bosszu, regény képpel, fordította Mártonffy Imre. Elvesztett ifjuság, költemény Zempléni Árpádtól. A Varju-Kodex, nyelvészeti dolgozat. A lakásberendezés története, érdekes érintkezés a lakásviszonyokról. Legényélet, költemény, írta Joly Coeur. Továbbá az állandó rovatok: Irodalom és művészet, Hadsereg, Közgazdaság, A hét története, Képrejtény stb. Ajánljuk e kitűnő és nagyon olcsó fiatal vállalatot olvasóink figyelmébe. Előfizetési ára egész évre 4 frt. Megrendelhető Budapestben, VII., Mária utca 56. sz., a kiadóhivatalban.

K Ö Z G A Z D A S A G.

Kivonat a szervezeti szabályzatból.

Az intézet feladata:

A) Az intézet a földmívelésügyi m. kir. miniszternek véleményező szakközege a gyapjútermelésre és értékesítésre vonatkozó kérdésekben.

E minőségben, ha erre megbízatást nyer, kiküldöttje útján részt vesz az országos juhtenyésztésre vonatkozó irányelvek megállapításában; közreműködik az állami juhász-tokban a gyapjas juhok osztályozásánál s a juhtenyésztés terén oktatólag is működik.

B) A budapesti nyilvános gyapjúárverések értékmeghatározó bizottságban közreműködik azzal, hogy teljesíti azon tudományos elővizsgálatokat, melyek a megbízható alaplól kiinduló értékesítéshez szükséges és vizsgálatainak eredményét a bizottsági tagoknak kellő időben rendelkezésükre bocsátja.

C) Alkalmat nyújt a gazdáknak és kereskedőknek, hogy termékük, illetve árujuk értékét és alkalmazhatóságát illetőleg elfogulatlan szakvéleményt nyerhessenek. E célból átvállal tevéyszállatokról nyírt egész bundákat, továbbá bundarészeket és fürtöket is, különböző szempontokból való vizsgálatra, nevezetesen:

a) Egész bundák vizsgálatával kiterjeszkedik a minőség szerinti osztályozásra, az egyes minőségek súly szerinti meghatározására, valamint a mosás és szárításra és ebből folyólag a mosási veszteség, viztartalom és a tiszta gyapjúanyag (rendement) megállapítására és ha kívánatos az egész gyapjubunda értékelésére.

b) Bundarészeknél felvilágosítást ad a gyapjú minősége és mily sortimentumba való tartozósága, alkalmazhatósága, viztartalma rendementjára nézve.

c) Mosaian állapotban eladni kívánt gyapjából próbamosásokat eszközöl, hogy a vevő lássa, milyenké válnak gyárilag mosott állapotban az illető gyapjak, s megállapítja azok rendementjét.

d) Egyes gyapjumintákat fűrtöket) histologiai szempontból megbírál.

e) Tenyésztőknek az ezen szakma körébe tartozó kérdésekben felvilágosítást és tanácsot ad.

f) A helyes osztályozásra és zsákolásra nézve utbaigazítást nyújt.

D) Tenyészállat-kiállításoknál a juhok nyírósulya, valamint bundájuk értékére irányuló versenyeknél felügyel a próbanyírásokra és további szakbírálatra átveszi a verseny tárgyát képező bundákat.

E) Eladó és vevő közt fenforgó pörös esetekben szakértő közeg gyanánt igénybe vehető.

F) Feladata végül az intézetnek a gyapjuismeretet tudományos irányban vizsgálatozók és buvárlatokkal fejleszteni, egyben arra törekedve, hogy ezzel lehetőleg a gyakorlatnak is szolgáljon. Ezen tevékenységről időszakonként jelentéseket tesz közzé.

A D) és E) alatt felsorolt esetekben az intézet közreműködésének igénybevételéhez a földművelésügyi miniszter előzetes engedélyének kieszközlése szükséges. Megkeresések: Magy. Kir. Gyapjumintásító intézet, Budapest, V., Klotild-utca, 22. szám intéződök.

CSARNOK.

HUSVÉT VELENCEBEN.

*Mikor ti gólyák és ti fecsképtörök
A messze délről haza, vissza szálltok.
Lehet, hogy épen ott talál a szent hét,
A mikor utba ejtitek Velenczét.*

*S miközbe ti a Lidón megpihentek,
Heroldjai az örök szerelemnek:
A nászutasok ellepik Velenczét,
A kiket szintén ott talál a szent hét.*

*Egymásra néztek. Boldogságban uszva.
Csupa verőfény, csupa csók az utca.
S egymást megértve, gyorsan tova szálltok
Ti gólyák s ti szerelmes ifju párok.*

Makai Emil.

Föltámadunk.

Miként meszt változtatsz folyton-
[folyvást
S távozol léted ezreitől,
Megtanulod, hogyha értsz tanulást:
Mind összedől.

Megszűnt gyermekséged vig forrása
Hervadsz, hogyha virulni lát-zol
[hár;
Közelg az idő, hogy némán lássa;
Te nem sírsz már!

Ifjuságélvédből ha felébredsz,
Lelked unottan nyugalomra vár,
Közelg az idő, hogy már nem sze-
[retsz
S nem nevensz már!

Mig tudod, mily hiu ténfergésed,
Túrve téveteg hajszában rezgess!
Közelg az idő, mikor agg érzet
Pihenést les.

S amint meszt változtatsz egyre-egy
S epedezel az utolsó tanra,
Megértél közben már enyészetre,
S meg vagy halva.

Fenyő Márton.

A magyar nép husvétja.

Magasztos ünnep a husvét, a feltámadás diadalnapja. Magasztos és régi, régibb, mint a kereszténység. Mert apáink még őshazában tanyáztak, hírét sem hallván az Üdvözítő boldogító tanuak, mikor ok már vigan ülték a „tavasz ünnepét“. Örömnappját annak, hogy újra kezd virulni a természet újabb istenáldást igérvén.

A „tavasz ünnepe“ vigágában és ajtatosságában beleolvadt a keresztény husvétba. A nép új vallás szerint imádkozott a templomban, amde otthou ünneplésében még most is öntudatlanul követi a régi hit hagyományos szokásait. A kereszténység felvétele óta lezajlott kilencz évszázadom keresztül, mióta nemzetiségéről-nemzetiségre szálltak az ősi hit eme szokásai, a köztudatban nagyrészt veszendőbe ment ugyan jelentőségük, sőt egyik-másik helyen részben elenyészett a gyakerlat is, úgy, hogy bajos volna ezen szokásainkból ósvallásunk husvétjét a maga egész mivoltában rekonstruálni.

Tagadhatatlan ós jellegűek azonban már azok a babonák, melyek a szentelt, vagy szenteletlen barkához fűződnek. Némely helyen a virágvasárnapot megelőző szombaton gyermekünnep a barkaszedés. Így Pákán és vidékén az iskolás gyermekek, ha cziczamacza ágakért mentek a közeli erdőbe vagy hegyre, párosan, mesterök vezetése alatt, s világi dalokat énekelve, ünnepiesen mentek az ágakat vágni. A fiuk fekete czukorsüveg-ből készített csákót tettek fejükre, azt felbokrétázták s felpántlikázták. A leányok pedig fehér koszorút viseltek a fejükön.

Ennek a szentelt vagy szenteletlen barkának sok jótékony hatást tulajdonít a babona. Így használják a hasfájás ellen is. Mielőtt szentelesre viszik, templomba lépés előtt sokan nyelnek egy szemet, óvszerű a torokfájás ellen. Az ajtófára szegzett barka kiküszöbölte a boszorkányokat, dörgés alkalmával pedig még most is sokan tűzbe dobznak egy barkaágot, hogy a villám ne üssön a házba.

Többféle pogánykori babonát gyakorolnak még nagypénteken. Így azt tartja a néphit, hogy nagypénteken reggel napfelkelte előtt jó a gunárral és kakással paprikát vagy magyar borsot nyeletni, hogy a szárnyas nép szaporodjék. Ellenben nem szabad nagypénteken ruhát szárogatni, mert akkor azon évben bört is fognak szárogatni, tudniillik kárt vallanak a szarvasmarhában. Ha nagypénteken reggel pálinkát iszik az ember, ha nyáron valahol elalszik is, a kigyó nem mászik a szájába. Nem szívesen látja azonban a gazda nagypénteken az esőt, mert ez nagy szárazságnak az előjele. Sőt ha leane is esőzés abban az évben, az eső nem áztatja át rendesen a földet. De a vitziszteletnek egy maradványa a Szeged, Szabadka, Bzdán vidékén divó szokás, hogy a lányok nagypénteken egy fűzfa alá mennek, ott mosakodnak és fésülködnek, mert akkor szép hajuk lesz. Dunán tul, Tolna vidékén pedig azt tartják, hogy a ki nagypénteken folyóvizben fürdik, az nem lesz beteg abban az esztendőben. Széplő ellen pedig ajánlatos, nagycsütörtökön, mikor elhallgatnak s uagyszombaton, mikor újra megszólalnak a harangok hideg vízben megmosdani.

Mythikus jelentőségű szokás, mely egészen az ó korba felvihet s a föld minden népénél elterjedt: a husvétii piros tojás. Bár őseink hiedelme szerint nem az volt a fő, hogy az ünnepre tojásokat fessenek, hanem hogy ósvallásuk szent növényének: a foghagyma, vagy vereshagyma héjával való fő

zése által megszentelődjenek s titkos erőt nyerjenek. Sok helyütt csakugyan még ma is vereshagyma-héjjal szinesítik a husvétii tojásokat. Ezeket a szines tojásokat gondosan elteszik, mert sok miudentre jók. Tűzvészkor írja Barna Ferdinánd, a lángba dobják, csilapítás és a szél megfordítása végett. Erdőn azokba a fába teszik, melyekbe a méhkasokat elhelyezték, hogy a rajzás annál jobban sikerüljön. A csibéket is azzal etetik, hogy megnöve annál jobban tojjanak. Midőn a nyájban és házi állatokban, különösen a juhok közt marhavész pusztít, öszszetörrik és az istállóban és akolban szét-szórják a darabjait, a nyáját pedig a tojás héjával s foghagymával füstölik. Manapság, igaz, mégis már inkább bizunk az állatorvosban és a dezinfekcióban. De akad még terméketlen nő, vagy a kinek gyermekei csecsemő korukban meghaltak s a piros tojásba veti reményét a jövő áldása iránt.

Egy ősrégi vonatkozásu gyermekjáték, a piros tojásokkal „czoknyázás“ már lassanként feledésbe kezd menni. Ennek a játéknak, mely abból áll, hogy a két játszó társ kiki maga tojását hegyével a másikéhoz gyöngén ütögeti, míg az egyik betört s a törött tojás a győzőé lesz, ennek a játéknak hajdan országosan egy napja volt, a husvét másodnapja. Annyira ismert idő volt a „tojás ütésének napja“, hogy a régi írások is utána vannak keletkezve.

Némely vidéken még most is tartja magát a husvétii tojással való mátkázás és komázás. Fiu fiuak, leány, leánynak, kit mátkájának (komájának) tartani óhajt, ad vagy küld egy himes tojást, kettőt kapván visszouzásul, ha a mátkaságot elfogadják.

A himes tojás szerepet játszik az öntözésnél is, mikor a legény kapja jutalmul. Az ősi gyakorlathoz legközelebb állhat e tekintetben, miként Kandra Kabos tudós művében Gál Kálmán nyomán említi, leginkább a Közép-Nyárad mentén fentartott szokás. Ott minden valamirevaló leánynak a választottja szivbeli köteletségének tartja. husvét virradóra kedvesének kapujára, kutágására vagy háza tetejére szép fenyőágot, piros tojásokkal díszítve, felteenni. A leányt ez a fenyőág egész évre boldoggá teszi, nagyon éhhetetlen azonban az, a kinek husvétkor nem tesznek fenyőágot a kapujára az ilyen szerencsétlent nem mennek öntözni, nem hívják a tánczba, nem veszik figyelembe. Megtörténik néha, hogy a legények maguk is megrestelik, ha egy jómódu leány szégyenszemre „virág“ nélkül maradt s ennek husvét első napja éjjelen tesznek még utólagosan fenyőágot.

Azon házakat hol fenyőág van, husvét másodnapján reggel, mikor a legények a falu egyik végén kezdik a hajnalozást, muzsika szóval bemennek s a leányt, ki rendszert az udvarban van, megöntözik. Bizony a hajadont kiméletlenül a válluba fektetik s vederrel öntik reá a vizet. Mikor aztán behívják a hajnalzókat a házba és megtraktálják, a „vőfények“ szépen betanult ünnepi köszöntőt mondanak, áldást a házra s lakóira. Bocsánatot is kérnek, hogy „a ház virágszálát, hogy el ne hervadjon,“ megöntözték.

Itt-ott fentartotta magát még számos szokás és babona, mely őseink „tavaszi ünneplésével“ vonatkozásban áll. Ennek azonban már nem a keresztény husvét változó napjai, hanem az állandó Szent-György-napján vannak gyakorlatban.

Mythus.

Ezen hirdetés tulajdonosának vételnél 10 százalék engedélyeztetik.

Ezen hirdetés tulajdonosának vételnél 10 százalék engedélyeztetik.

Gummi halhólyag

elsőrangu orvosi szaktekintélyek nyilatkozatai szerint a legmegbízhatóbb és feltétlenül ártalmatlan óvszer urak és hölgyek szánára.

Ára tucza tonként eredeti parisi csomagolásban

Gummi, elsőrendű gyártmány	0.80	6.—	frtg
Halhólyag kiváló fin. minőség	2.—	8.—	»
Capotes americans (rövid)	2.—	5.—	»
Gyűjtemény uraknak igen czél-szerűen dobozokb. összeállítva	3.—	10.—	»
Suspensorium	0.50	3.—	»
Párisi női szivacska (Sytafe-Sponges)	2.—	6.—	»
Irrigator teljesen felszerelve	1.80	5.—	»
Eredeti pessarium oclusivum (Peliporus) Menzinger tanár szerint	1.80	2.50	»
Vezető hozzá külön		1.50	»
„Diana öv” szab. havibaj elleni kötszer (minden hölgynek nélkülözhetetlen)	3.50	5.—	»

Megrendeléseket pontosan és discréten eszközöl:

KELETI J.
cs. és kir. orvos sebészeti mű- és kötszer gyáros
BUDAPESTEN. (Alapított 1878.)
IV. Koronaherczeg-utca 17.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok © Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakazalozók, továbbá járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“
legjobb sorvetőgépek, szeeskaavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egyetemes acél-ekék,

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincoln törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

A MAGYAR KIRÁLYI

ÁLLAMVASUTAK-GÉPGYÁRANAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzcséplőgarnitúráit, ipari czélokra alkalmas „Compound” locomobiljait, teljesen vasból készült szalmakazalozógepeit, gőzkukoriczamorzsolóit, Stibor-féle körfűrészait, „Millenium” kaszáló- és aratógepeit; továbbá Sack-féle ekéit, vetőgepeit, boronáit és egyéb gazdasági gépeit.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Képviselők: **Fischhof Testvérek SZEGEDEN.**

SZILBER JÁNOS

ajánlja ujonnan felszerelt könyvnyomdáját
minden nyomdai szakba vágó munkálatok elkészítésére ugymint:

számlák, jegyzékek és tudósító levelek, eljegyzési és esketési kártyák, izléses meghívók és tánczrendek, étlapok, városi és községi hivatalos nyomtatványok, árjegyzékek, gyászlapok, táblás kimutatások, mérlegek, időszaki és folyóiratok, művek, szalag-aranyozások, ipar- és kereskedelmi körlevelek, ügyvédi és irodai nyomtatványok, névjegyek, levélpapírok és borítékok czégnymással, falragaszok stb. elkészítésére

bármilyen szín és nagyságban, gyors, pontos és izléses kivitelben a legjutányosabb árszámítás mellett.

Tisztelettel kérem a nagyérdemű közönséget, hogy nyomdai szükségleteinek beszerzése végett **üzletemhez fordulni kegyeskedjék.**

Szerencse kell az embernek!

A negyedik magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték I. oszt. sorsjegyei már kiadattak és mi az időközben előjegyzett megrendelések eszközlését megkezdtük. A nagymérvű szerencse eredményeinek köszönhetjük, hogy **hozzánk** oly nagy számban érkeznek megrendelések.

Miután Fortuna már előzetesen is kedveskedett nekünk, most újból szerencsénk volt, amennyiben a mostani 3. és 4. osztálynál a 80.000 és 90.000 koronás főnyereményeket mi fizettük ki vevőinknek. Nem is egészen 1 1/2 év alatt **nálunk** körülbelül egy és egy fél millió koronát nyertek.

Szigoruan reális és pontos kiszolgálásunknál fogva vevőinknél bel- és külföldön a legnagyobb bizalmat nyertük el.

Ennélfogva kérjük, hogy újonnan belépő vevőink is ajándékozzanak meg bizalmukkal és kíséreljék meg szerencsájük megalapítását egy sorsjegynek minél előbbi megrendelése által.

Tanácsos a megrendelést minél előbb beküldeni hozzánk, mert így előreláthatólag abban a helyzetben leszünk, hogy a rendelést azonnal eszközljük, ha a megbízást f. é. márczius hó 30-ig kézhez kapjuk.

A negyedik magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték tervének beosztása ugyanaz, mint a harmadiknál volt és a 6 osztályban húzás alá kerülő nyeremények sorozatát alant közöljük.

A betétek is ugyanazok maradtak és az I. osztály sorsjegyeinek ára a következő: 1/1 eredeti sorsjegy 6 frt, 1/2 eredeti sorsjegy 3 frt, 1/4 eredeti sorsjegy 1 frt 50, 1/8 eredeti sorsjegy frt —.75.

A befizetések postautalványon küldhetők, vagy mi utánvétellel küldjük a sorsjegyeket.

A magyar királyi szabad. osztálysorsjáték **50.000** nyereménye a következő. A hivatalos tervezet 9. §. értelmében szerencsés esetben **1.000.000** korona. A főnyeremények: különösen 1 jutalom 600.000 kor., 1 főnyeremény 400.000 korona. 1 nyeremény 200.000 korona, 2 nyeremény á 100.000 kor. = 200.000, 1 nyeremény á 90.000 korona, 1 nyeremény á 80.000 korona, 1 nyeremény á 70.000 korona, 2 nyeremény á 60.000 korona 120.000, 1 nyeremény á 40.000 korona, 5 nyeremény á 30.000 korona 150.000, 1 nyeremény á 25.000 korona, 7 nyeremény á 20.000 kor 140.000, 3 nyeremény á 15.000 kor. 45.000, 31 nyeremény á 10.000 kor. 310.000, 67 nyeremény á 5.000 kor. 335.000, 3 nyeremény á 3.000 kor. 9.000, 432 nyeremény á 2.000 kor. 864.000, 763 nyeremény á 1.000 kor. 763.000, 1238 nyeremény á 500 kor. 619.000, 90 nyeremény á 300 kor. 27.000, 31700 nyeremény á 200 k. 6.340.000, 3900 nyeremény á 170 kor. 663.000, 4900 nyeremény á 130 k. 637.000, 50 nyeremény á 100 kor. 5.000, 3900 nyeremény á 80 kor. 312.000, 2900 nyeremény á 40 korona 116.000, **50.000** nyeremény és jutalom **13.160.000** korona értékben, melyek hat osztályban sorsoltatnak ki és készpénzben lesznek fizetve, csak hogy szerencse kell az embernek!

Török A. és Társa

NEMZETKÖZI SORSJEGYIRODA

A M. KIR. SZABADALMAZOTT OSZTÁLYSORSJÁTÉK FŐELÁRUSÍTÓJA

Budapest Váci-körút 4.

Köhögés és rekedtség ellen

páratlan szer a rendkívüli kellemes ízű és teljesen ártalmatlan szerekből u. m. hársfavirág, hársfaméz és cukorból készült

Hársfaméz-cukorkák,

melyeknek doboza 25 krajczár.

A KRIEGNER-féle

Tokaji China-Vasbor

vérsegegyenség, sápkór, étvágytalanság gyógyítására és gyenge gyermekek erősítésére a leghatásosabb készítmény. Kiváló sajátosságait az orsz. egészségügyi tanács is méltatta s ajánlására belügyminiszteri engedéllyel látatott el.

Egy üveg 3 frt, — kis üveg 1 frt 60 kr.

Legtökéletesebb arcztisztító és szépitő szer:

Akáczia arcz-crème 1 frt.

Akáczia szappan 50 kr.

Ezen szerekek utánzatok ellen törvényesen védve vannak.

Főraktár: KRIEGNER GYÖRGY

Korona gyógyszer-tára,

Budapest, VIII., Kalvin-tér.

○ Kaphatók a gyógyszertárakban. ○

MINDENKINEK FONTOS!!

Bámulatos olcsó eladási ár.

12 értékes tárgy csak 2 frt 85 kr.

- 1 gyönyörű zsebóra, Anker Remontoir, nickel gravírozott fődéllel 3 évi jótállással mely nem fali óra, vagy ahhoz hasonló csekélyebb értékű, mint azt számosan küldeni szokták.
- 1 elegáns óraláncz (kiváratra nickel, vagy aranyozott) szép akasztóval, párisi minta.
- 1 elegáns uri melltű, amerikai double aranyból, utánzott brilianttal.
- 1 pár gyönyörű fülbevaló, valódi ezüst, cs. kir. fémjelzéssel ellátva.
- 1 pár gyönyörű kezelő-gomb, amerikai double aranyból.
- 1 garnitúra ing-gomb (áll 5 darabból) amerikai double aranyból.

Mindezen gyönyörű 12 darab tárgy, míg a készlet tart, postai utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett eszközöltetik csekély 2 frt 85 krért. Azelőtt csak maga a nickel- Anker- Remontoir zsebóra ára 5 frt volt. Nem tetsző tárgyak 6 napon belül készségesen vissza fogadtatnak.

Holzer E. cs. és kir. ausztriai állami Hivatalnokai-Egyesületek szálítója óra- és ékszer nagy raktára Krakau Stradom 18.

Árjegyzék kíváratra ingyen és bérmentve.

Látképes Levelező Lapok
 legközelebb elkészülnek s darabonként 4 krért lesznek kaphatók
 Szilber János könyvkereskedésében.